

ANU LAANSALU

**KADUNUD
JÕULUKULJUSE SALADUS**

Pärnu 2024

Toimetaja: Heli Hallik
Illustraatorid: Eva-Liisa Valdmaa, Anu Laansalu
Kaante kujundaja ja küljendaja: Vallo Hallik

Trükikoda: Arial **Bold**

ISBN: 978-9916-754-22-1

© Kõik õigused kaitstud

Kirjastus Hea Tegu
www.fil.ee

METSAS

li ilus talvine detsembrikuu hommik. Väljas sadas laia lund. Õhk oli karge. Taimed tundsid end hubaselt valge lumeteki all. Kuused, männid ja kadakad nautisid talveilma. Tihased, leevikesed, vindid ja varblased sädistasid läbisegi. Kuskil kaugemal kraaksatas vares.

Vanal kuusetüvel askeldas rähn. Tema otsis puukoore alt toitu. Ta ei olnud seal üksinda. Kõrgel kuuse ladvas kõõlusid oravad. Oravad olid ametis käbide purustamisega. Üks oravatest hoidis käbi oma tillukeste käppade vahel. Käbide vahelt leidis ta kuusesemneid. Semned maitseisid oravale väga.

Kõik see, mis ülevalt alla pudenes, langes kuuse alla lumele. Kohe sai see kraam lindude poolt üle vaadatud. Nii mõnigi linnuke sai mahapudenenuid seemnetest kõhu täis. Veidi kaugemal, üksteist taga ajades, mängisid jänesed. Metskitsed ei lasknud end sellest segada. Nemad nosisid rahulikult kuivanud kõrsi, mis lume alt välja turritasid. Seda kõike jälgis kõrgelt kaval harakas, kes metsa kohal lendas. Lindude ja loomade tegevuse katkestas sahin põõsastes. Kostus tugev oksaragin ja lähenesid kellegi sammud.

SALAPÄRASED SAMMUD

Läbi metsa liikus kodu poole nooruke päkapikk. Päkapikul oli seljas roheline suurte taskutega kuub ja punane seelik. Jalas pruunid saapad ja peas punane tuttmüts. Ta oli salateest veidi kõrvale kaldunud.

Taat oli saatnud päkapiku eelluurele. Nimelt tahtis taat teada, kuidas on metsavahelisel teel lumega lood. Õnneks oli enne lume mahasadamist olnud piisavalt miinuskraade. Maapind oli külmunud ja sinna sadanud lumi pidi tagama hea saanitee. Päkapikk mõõtis oma väikse nimetissõrmega lume paksust. Võttis kuuetaskust märkmiku, avas selle ja kirjutas sinna ... 3 sõrmepikkust. Hüppas siis lumel, mõtles korra ja lisas märkmikusse ... 6 kontsapaksust.

Mingil hetkel avastas ta lumisel metsateel värsked jäljed. Jäljed viisid otse metsa. Päkapikk liikus mööda jälgi. Need tegid põõsaste ja puude vahel jänesehaake. Nooruke päkapikk oli veidi segaduses. Ta ei teadnud täpselt, kelle jäljed lumel on. Päkapikukoolis oli seda küll õpetatud, aga midagi oli tal sahkerdamise tõttu vahele jäänud.

„On need rebase või jänese jäljed?” arutles päkapikk endamisi. Ta võttis taskust oma märkmiku ja joonistas sinna need jäljed. Ikka selleks, et pärast vanematelt päkapikkudelt uurida, kelle jälgedega on tegu. Lisas siis sammu ja komistas okstesse. Ajas end püsti ja astus vapralt edasi.

Päkapikk sai teha umbes paarkümmend sammu, kui jõudis väike-sele metsalagendikule. Kohkunud loomad seisis vaikides paigal ja uudistasid päkapikku.

PÄKAPIKK TUTVUB METSÆLANIKEGA

Äkapikk seisis hetke vaikides, siis aga kogus end ja tõstis tervituseks oma parema käe. Sedasi oli teda koolis õpetatud.

„Tere, sõbrad,“ lausus ta kõlava häälega. Loomad ja linnud vastasid päkapiku tervitusele. Vares kraaksatas, tihased, leevikesed ja varblased sidistasid ja sädistasid läbisegi, lendasid ümber päkapiku ja rõõmustasid külalise üle. Metsaelanikud olid harjunud, et päkapikud neid külastavad, aga tänast külalist nägid nad esimest korda. Rähn tõi kuuldavale tugeva trummipõrina prr-prr-prr. Oravad hüplesid puudel ja vehkisid tervituseks oma kohevate sabadega. Kitased koogutasid tervituseks oma kaelu. Jänesed hüplesid ligemale ja koputasid oma tagumisi jalgu vastu maad. Selline nägi välja nende tervitus.

Ainult kaval harakas hoidis eemale. Ta maandus kõrge kuuse latva ja jälgis toimuvat vaikides. Ei mingit kädinat. Ta üritas jääda märkamatuks ja see tal ka õnnestus. Kuna päkapikud õpivad koolis teiste loodusainete kõrval ka loomade ja lindude keelt, siis oli päkapikutüdrukul nendega lihtne suhelda.

„Mina olen päkapikk Pille,“ lausus päkapikk. Samal ajal jälgis oma suurte säravate silmadega metsloomi ja linde. Loomad ja linnud kogunesid päkapiku ümber ja kuulasid teda suure huviga.

„Jõulutaat saatis mind luurele,” jutustas päkapikk. „Ma pean kontrollima metsatee pinnase tugevust ja lume paksust,” selgitas ta edasi. „Selle tööga sain ma kenasti valmis,” ütles päkapikk. Ta võttis taskust oma märkmiku ja näitas metsaelanikele oma joonistust.

„Hakkasin juba kodu poole liikuma, siis leidsin aga kellegi jäljed,” seletas päkapikk Pille, „hakkasin jälgi mööda tulema ja jõudsin siia lagendikule.” Päkapikk Pille oli sellest väga põnevil. Metsloomades tekitas aga see ärevust.

„Kas meie lagendikul luusib ringi keegi võõras?” kraaksatas vares ärritunult.

SALAPÄRASTE JÄLGEDE OTSINGUL

agu te juba teate, joonistas päkapikk Pille jalajäljed oma märkmikusse. Loomad ja linnud uurisid jälgi.

Uurisid ja vaatasid, aga ei osanud öelda, kellele need kuuluvad. Pillele tuli üks mõte.

„Teate mis, sõbrad!” hüüdis ta, „nüüd astub igaüks teist valgele lumele ja mina joonistan teie kõigi jalajäljed oma märkmikusse, siis saame neid selle jäljega võrrelda.”

Päkapikk võttis märkmiku puhta lehekülje ette ja küsis:

„Kes on esimene?”

„Mina,” lausus orav ja hüppas lumele. Päkapikk joonistas kõik neli käpajälge märkmikusse ja kirjutas juurde: „Orava esi- ja tagakäpad”.

„Kes on järgmine?” uuris Pille ise järgmist märkmikulehte keerates.

„Meie,” ütlesid metskitsed ja astusid lumele. Kuna neid oli mitu, arvas Pille, et joonistab endale vaid ühed esi- ja tagajala sõrajäljed. Kitsed aga arvasid, et nende jälgedes võib olla mingeid erinevusi ja nii joonistas Pille üles kõikide kitsede jäljed. See kõik võttis aega. Ülejaanud linnud ja loomad ootasid kannatlikult oma järjekorda.

„Mina olen järgmine,” sõnas vares ja lendas valgele puhtale lumele. Pille joonistas varese jäljed märkmikku ja kirjutas juurde: „Need on varese jäljed.”

Järgmisena lendas kohale rähn, kes sättis oma varbad lumele ja astus siis kõrvale, et Pille saaks jäljed oma märkmikusse joonistada.

Ta lendas Pille õlale ja jälgis, kuidas päkapikk joonistas. „Sul tuleb see hästi välja,” hindas rähn rahulolevalt.

„Ma tänan,” vastas Pille ja silitas õrnalt rähni kirjut sulestikku.

Siis tulid tihased ja leevikesed ning varblased. „Siiani ei ole ühtegi jälge, mis sarnaneks minu leitud jälgedega,” ütles Pille sättides oma tutimütsi.

Jäänud olid veel jäneseid. Nad hüppasid rõõmsalt Pille juurde ja panid enda käpad kenasti valgele lumele. Pille joonistas ja korraga hüüdis: „Vaadake, sõbrad, neid jälgi siin lumel! Need sarnanevad selle pildiga, mille ma varem joonistasin!” Kõik loomad ja linnud uurisid jälgi ja võrdlesid neid.

„Need on ju jänese jäljed!” hüüatas üks oravatest. Ka üks jänes vaatas, nuusutas jälge ja imestas:

„Ongi minu jäljed! Ma ei ole kunagi vaadanud ega mõelnud, millised jäljed ma endast maha jätan.”

„Mõistatus on lahendatud,” lausus Pille ja plaksutas käsi. „Ma sain täna väga palju targemaks ning mu märkmikus on teie kõigi jäljed kenasti joonistatud ja kirjas,” rõõmustas Pille.

„Kõik jäljed ei ole,” kraaksatas vares.

„Haraka jäljed on puudu,” kinnitas üks oravatest.